

24.

Randers, den 27de November 1889.

Bemærkninger til det af Regjeringen fremsatte Toldforslag.

1. Paa Table A. staar anført for Kartefabriker, „Uldkarter og Karteblade med Serntænder nedsættes fra 6,25 D. pr. Pd. til 5 D. pr. Pd.“ Tolden burde formentlig forhøies i Stedet for at formindstes, idet den tydske Konkurrence er meget følelig for de tre Kartefabriker, vi have her i Landet, nemlig 2 i Viborg og 1 i Randers, og som let kunne tilfredsstille Landets Forbrug af Karter.

Fabrikationen af Karter vil, saafremt den nye Toldtarif gaar igjennem, gaa endnu mere tilbage, maasse endog til Grunde; thi i Tydskland er Forholdet saaledes, at 1 Mand, Hustru og Barn passe 3 eller flere Maskiner til en samlet Arbejdsløn af 3 Mark om Dagen, hvilket Beløb udgjør en enkelt Mand's Dagløn her, hvilket forarsager, at Arbejds-lønnen paa 6 Dussin Karter her er 1,75 D. dyrere end i Tydskland, og naar nu hertil kommer, at Staaltraad, som udgjør det vigtigste Materiale i Karter, er belastet med en Told af 2,1 pr. Pd., efter den nye Tarif 2 D. pr. Pd., fremgaar det klart, at Karte-fabrikationen bør støttes af al Evne, og til den Ende burde Staaltraaden, som benævnes Kartetraad, være toldfri.

2. Som bekendt er Mølleindustrien den Erhvervsfilde her i Landet, som er mest trykket, hvorfor der bør arbeides hen til, at Møllesten blive toldfri og ikke som nu koste 32 D. pr. Kubikfod i Told.

I Mølleindustrien bruges Sigteflor, der er forarbejdet af ren Silke; Tolden her-paa er sat op fra 400 D. til 600 D. pr. Pd. Her bør gjøres Noget for Møllerne; thi det er jo ikke en Luxusartikel, Sigteflor, men en for Møllerne nødvendig Forbrugsartikel. Tolden herpaa burde frigives; thi som foran berørt, arbeide vore Møllere under meget trykkende Kaar.

3. Paa Table A. findes anført for Træbærefabriker „Træsto- og Tøffeltræ“, ved sidstnævnte forståas vel Tøfler, Kapsto og Læderkapsto i forarbejdet Stand uden Læder-beslag, til uforandret Toldsat. Tolden paa nævnte Artikler bør forhøies af følgende Grunde:

Træstoindustrien er vel noget nær den største Erhvervsgræn her i Landet; den for-bruger af Raamateriale i Bøg alene de 52 pCt. af alt dansk Bøgegavntræ, vide Kapitain Wagners Teknologi, Bag. 461, af hvilken ligeledes fremgaar, at Haandsfabrikationen af Træsto androg 1/2 Million Par alene for Silkeborgens Vedkomende, desforuden findes der neppe en Landsby, uden at der findes en eller to Træstomænd.

Foruden Haandindustrien af Træsto og Tøfler m. v. haves to større Fabriker i nævnte Artikler, og en tredje Fabrik er under Anlæg her i Randers, disse tre Fabrikers Produktion vil udgjøre 1/2 Million, uden at Konkurrencen imellem Fabrikkerne og Haand-industrien er generende for hinanden, paa Grund af, at Produkterne af Fabrikkerne expor-teres til Udlandet, af hvilket Sverige har taget en betydelig Part.